

EU-ministerivaliokunta 24.5.2006

SUOMEN EU-PUHEENJOHTAJAKAUDEN ASIALISTA-ARVIO

Suomen EU-puheenjohtajakausi alkaa 1.7.2006. Puheenjohtajakauden työlle luo puitteet yhdessä Itävallan kanssa laadittu neuvoston vuoden 2006 työohjelma, joka julkaistiin joulukuussa 2005. Suunnitelmat ovat kuitenkin tämän jälkeen tarkentuneet. Lopullisesti tavoitteet voidaan määritellä vasta, kun kesäkuun 2006 Eurooppa-neuvoston tulokset ovat tiedossa.

Suomi katsoo, että kansalaisten luottamusta Euroopan unioniin voidaan parantaa saavuttamalla konkreettisia tuloksia kysymyksissä, joissa EU:n toiminta on selvästi kannattavampaa kuin pelkkä yksittäisten jäsenmaiden toiminta. Suomi keskittyy puheenjohtajakaudellaan erityisesti Euroopan ajankohtaisiin haasteisiin, kuten globalisaatio, kilpailukykyyn parantaminen, väestön ikääntyminen, ilmastonmuutos ja turvallisuus.

EU:n hyväksyttävyyden vahvistamiseksi on myös osoitettava, että unioni toimii avoimesti, päätöksenteko on tehokasta ja EU:n lainsäädäntö laadukasta. Suomi tulee puheenjohtajamaana edistämään näitä tavoitteita.

Tässä muistiossa hahmotellaan Suomen puheenjohtajakauden keskeiset asiat horisontaalisissa kysymyksissä ja kullakin EU:n politiikkasektorilla. Muistiolla päivitetään EU-ministerivaliokunnan 11.11.2005 hyväksymä arvio Suomen puheenjohtajakauden asialistasta.

1. HORISONTAALISET KYSYMYKSET

EU:N TULEVAISUUS

Kesäkuun 2006 Eurooppa-neuvosto tekee kokonaisarvion jäsenmaissa käydyistä keskusteluista ja päättää perustuslakisopimusta koskevan prosessin jatkosta. Perustuslakisopimusta tullaan käsittelemään osana yleisempää, Euroopan unionin tulevaisuutta käsittelevää kokonaisuutta. Eurooppa-neuvoston päätelmät muodostavat pohjan perustuslakisopimusta ja unionin toiminnan kehittämistä koskeville toimille Suomen puheenjohtajakaudella.

Tavoitteena on, että Suomen puheenjohtajakaudella käynnistetään alustava selvitystyö perustuslakisopimusta koskevista jatkomahtollisuuksista. Sopimusta koskeva prosessi tulee pitää liikkeessä. Pelkkä pohdintatauon jatkaminen ei tue perustuslakiprosessin etenemistä riittävästi. Tavoitteena on, että Suomi ja muut tulevat puheenjohtajat selvittävät asiaa toimielimiä ja muita jäsenvaltioita konsultoiden.

Unionin toiminta ja sen kehittäminen eivät voi kuitenkaan pysähtyä perustuslakisopimuksen ratifioinnin kohtaamiin vaikeuksiin. Unionin tulee kehittää toimintaansa jo nykyisten

perussopimusten tarjoamissa puitteissa. Suomen tavoitteena on, että puheenjohtajakaudella kartoitetaan erityisesti mahdollisuudet kehittää unionin ulkoista toimintaa, tehostaa päätöksentekoa poliisi- ja rikosoikeudellisessa yhteistyössä sekä lisätä neuvoston avoimuutta.

Jäsenmaiden keskusteluissa on noussut esille myös useita muita unionin toiminnan kehittämiseen liittyviä kysymyksiä, joita koskevia toimeksiantoja myös Suomen puheenjohtajakaudelle saattaa sisältyä kesäkuun Eurooppa-neuvoston päätelmiin. Näitä ovat muun muassa toissijaisuusperiaatteen parempaan toteutumiseen liittyvät hankkeet ja kansallisten parlamenttien EU-asioiden käsittelyyn osallistumisen vahvistaminen yleisesti sekä EU:n toiminnan näkyvyyden lisääminen.

Suomi paneutuu näihin kysymyksiin huolella ja vie niitä eteenpäin tehokkaasti ja rakentavalla tavalla.

LAAJENTUMINEN

Suomen puheenjohtajakaudella seurataan Bulgarian ja Romanian edistymistä EU:n jäsenyysvelvoitteiden täytäntöönpanossa. Komissio arvioi maiden jäsenyysvalmiuksia koskevien monitorointiraporttien julkaisemisen yhteydessä 16.5., että Bulgaria ja Romania voivat liittyä jäseniksi 2007 alussa, jos ne täyttävät jäljellä olevat sitoumukset ja toteuttavat komission raporteissa esiin nostamat kiireelliset toimet. Kesäkuun Eurooppa-neuvosto käsittelee asiaa komission arvion pohjalta. Komissio julkaisee viimeistään lokakuun 2006 alussa uudet monitorointiraportit ja niihin pohjautuvan arvion siitä, voivatko maat liittyä ensi vuoden alussa.

Kroatian ja Turkin jäsenyysneuvotteluita viedään eteenpäin laajentumisen yleisperiaatteiden mukaisesti: hakijamaiden yhdenmukainen kohtelu ja eteneminen omien ansioiden mukaisesti. Keskeisessä asemassa on puheenjohtajakaudella Kroatian ja Turkin sekä EU-lainsäädännön vertailun perusteella laadittavien komission nk. screening-raporttien käsittely. Riippuen edistymisestä raporttien käsittelyssä tulee ajankohtaiseksi myös arviointiperusteiden asettaminen tiettyjen neuvottelulukujen avaamisen ja/tai sulkemisen ehdoksi sekä joidenkin neuvottelulukujen avaaminen ja/tai sulkeminen.

EU on sopinut tarkastelevansa Turkin edistymistä Ankaran sopimuksen lisäpöytäkirjan täytäntöönpanossa vuoden 2006 aikana. Tarkastelu ajankohtaistunee loka-marraskuussa 2006. Asian käsittelyllä voi olla suuri merkitys Turkin EU-jäsenyysneuvotteluille.

Mikäli Itävallan puheenjohtajakaudella ei käydä vuodelle 2006 sovittua yleistä laajentumiskeskustelua, ajoittuu tämä Suomen pj-kaudelle. Suomi on valmis keskustelun järjestämiseen. Keskustelu voitaisiin käydä komission laajentumisasiakirjojen pohjalta.

PAREMPI SÄÄNTELY

EU-sääntelyn laadun parantaminen edistää merkittäväällä tavalla eurooppalaista kilpailukykyä ja kestävää kehitystä. Suomi pitää myönteisenä sitä, että EU:ssa on viime vuosina ryhdytty toimenpiteisiin paremman sääntelyn edistämiseksi. Asiaan tulee kiinnittää huomiota kaikissa unionin toimielimissä ja Suomi pyrkii puheenjohtajamaana vaikuttamaan siihen, että paremman sääntelyn periaatteet juurtuvat osaksi neuvoston jokapäiväistä työtä. Tulosten saavuttaminen vaatii poliittista sitoutumista ja käytännönläheisiä toimintamalleja.

Suomi keskittyy erityisesti olemassa olevien sitoumusten toimeenpanoon. Tavoitteena on, että komission arvioita lainsäädäntöehdotusten taloudellisista, sosiaalisista ja ympäristöön kohdistuvista vaikutuksista hyödynnetään neuvostossa entistä tehokkaammin ja että myös neuvostossa neuvoteltujen merkittävien muutosten vaikutuksia arvioidaan ennen neuvoston poliittista päätöksentekoa. Vaikutusarviointien avulla on tarkoitus kartoittaa uuden sääntelyn tarve ja tarvittavien keinojen huolellinen harkinta.

Suomi pyrkii myös edistämään lainsäädännön yksinkertaistamisehdotusten käsittelyä neuvostossa. Lainsäädännön yksinkertaistamisessa pyritään siihen, että sääntelyn poliittinen tavoite säilyy samana, mutta se saavutetaan entistä tehokkaammin ja selkeämmin. Yksinkertaistamisen tarkoitus on myös pitää EU:n lainsäädäntö ajan tasalla. Puheenjohtajakaudella seurataan lisäksi komission työtä voimassa olevan EU-sääntelyn aiheuttamien hallinnollisten kustannusten mittaamisessa ja tuetaan aloitteita tarpeettomien kustannusten vähentämiseksi.

AVOIMUUS

Avoimuuden lisääminen on tärkeä keino kansalaisten luottamuksen vahvistamiseksi unionin toimintaan. Kansalaisten on voitava tuntea päätösten taustat. Tämä koskee sekä asiakirjoja että keskusteluita. Suomi pyrkii puheenjohtajakaudellaan kehittämään unionin toimielinjärjestelmää ja hallintoa yksinkertaisempaan ja avoimempaan suuntaan hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Neuvoston toiminnan avoimuuden edistämiseen pyritään asiakirjajulkisuuden ja tehokkaan viestinnän keinoin sekä parantamalla päätöksenteon julkisuutta.

Pohjautuen joulukuussa 2005 hyväksytyihin neuvoston päätelmiin sekä kesäkuun 2006 Eurooppa-neuvoston linjauksiin Suomi tulee lisäämään neuvoston istuntojen avoimuutta. Kesäkuussa todennäköisesti tehtävien linjausten mukaisesti pääsäännöksi on tarkoitus tulla yhteispäätösmenettelyssä annettavia säädöksiä koskevien käsittelyjen julkisuus ministeritasolla. Myös muista kuin yhteispäätösmenettelyssä annettavista säädöksistä ja neuvoston työn suunnittelua koskevista ohjelmista käytävien ministeritason keskustelujen avoimuutta lisättäneen.

Avoimuutta edistetään myös aktiivisella viestinnällä, jossa hyödynnetään modernin tekniikan tarjoamia mahdollisuuksia. Puheenjohtajakauden verkkosivuista, jotka avataan 31.5., on pyritty rakentamaan mahdollisimman selkeät ja käyttäjäystävälliset. Mikäli neuvoston oma lähetyjärjestelmä ei valmistu heinäkuun alkuun mennessä, Suomi on valmis välittämään pj-verkkosivuillaan myös neuvoston istuntojen julkiset osuudet yleisölle.

RAHOITUSKEHYKSET VUOSILLE 2007- 2013

Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio pääsivät huhtikuussa 2006 sopuun EU:n rahoituskehysten 2007 - 2013 mitoituksesta ja otsakekohtaisesta jaosta. Tämä toimielinten välisen sopimuksen muotoon puettu ratkaisu mahdollistaa eri politiikkaohjelmia koskevien neuvotteluiden viemisen päätökseen ennen uuden ohjelmakauden alkua vuonna 2007.

Politiikkaohjelmia on lähes 40, ml. rakennerahasto-ohjelmat, tutkimuksen 7. puiteohjelma, koulutusohjelmat, EU:n ulkoisen toiminnan instrumentit sekä Euroopan laajuisia verkkoja tukevat ohjelmat. Näitä koskevat neuvottelut mm. Euroopan parlamentin kanssa on saatettava loppuun Suomen puheenjohtajakaudella, jotta ohjelmien toimeenpanoon ei tule tarpeettomia viiveitä uuden kauden alussa.

Rahoituskehyksiä koskeva ratkaisu vaikuttaa myös EU:n vuoden 2007 budjettiin, jonka yhteydessä uudet kehykset toimeenpannaan ensimmäistä kertaa. Suomi on budjettiprosessin osalta puheenjohtajamaa koko vuoden 2006.

Tavoitteena on, että unionin rahoitusta eli ns. omien varojen järjestelmää koskeva neuvoston päätös viimeistellään Suomen puheenjohtajakaudella.

2. POLITIIKKASEKTORIT

KILPAILUKYKY

Euroopan menestyminen globaalissa kilpailussa on yksi Suomen puheenjohtajakauden keskeisimpiä painopisteitä. Poliittista keskustelua globalisaation haasteista jatketaan ja tavoitteena on tarkastella keinoja parantaa unionin kilpailukykyä mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Tässä yhteydessä Suomi nostaa erityisesti esille sisämarkkinoiden edelleen kehittämisen (erit. palvelut ja energia), innovaatiot, työn tuottavuuden parantamisen, ml. työelämän laadun parantaminen ja unionin energiapolitiikan kehittämisen. Kilpailukykyyn parantamiseen liittyviä teemoja käsitellään monissa eri neuvostokokoonpanoissa ja siksi niitä käsitellään tässäkin muistiossa eri politiikkasektorien alla.

Sisämarkkinat

Suomi tulee puheenjohtajakaudella korostamaan sisämarkkinoiden edelleen kehittämistä ja pitää sisämarkkinapolitiikan ja markkinoiden toimivuutta Euroopan kilpailukykyä edistävänä tekijänä. Linjauksia sisämarkkinapolitiikan painopisteiksi pidetään esillä osana laajempaa kilpailukykykeskustelua. Sisämarkkinoiden jäljellä olevat esteet tulisi poistaa, jotta taloudellisesta integraatiosta voitaisiin täysimääräisesti hyötyä. Tämä edellyttää sekä EU-tason lainsäädäntöä että voimassaolevan lainsäädännön tehokasta toimeenpanoa kaikissa jäsenmaissa. Laajentuneen unionin oloissa myös jäsenmaiden välisen yhteistyön edelleen kehittäminen on keskeinen edellytys sisämarkkinoiden toiminnalle.

Palvelumarkkinoiden merkitys on hyvin keskeinen sisämarkkinoiden kehittämisessä ja unionin kilpailukykyyn parantamisessa. Palvelumarkkinoiden avaaminen hyödyttäisi kuluttajia, loisi uusia työpaikkoja, vahvistaisi kilpailua ja toimisi taloudellisen kasvun moottorina. Komissio antoi huhtikuussa 2006 muutetun ehdoksensa palveludirektiivistä. Palveludirektiivi on puheenjohtajakaudellamme selkeä painopiste, ja tavoitteena on viedä ehdotuksen käsittelyä mahdollisimman pitkälle.

Innovaatio ja tutkimus

Suomi vie eteenpäin laaja-alaisen innovaatiopolitiikan kehittämistä omalla puheenjohtajakaudellaan mm. Esko Ahon innovaatioreportin suositusten pohjalta. Lähtökohtana on näkökulman laajentaminen innovaatioiden kysyntään. Vaikka EU:n yhteiset ja kansalliset toimet tutkimus- ja kehittämisrahoituksen lisäämiseksi ja sen käytön tehostamiseksi ovat tärkeitä, innovaatiopolitiikka saadaan aidosti vaikuttavaksi vain kehittämällä innovaatioita suosivat markkinat ja uutta kysyntää. Elementtejä tässä ovat mm. standardit, julkiset hankinnat, markkinoiden toiminnan tehostaminen, tutkimusresurssien liikkuvuus sekä yliopistojen ja yritysten läheisempi yhteistyö.

Innovaatiopolitiikan uusista sisällöistä ja haasteista on tarkoitus laatia raportti ja sen pohjalta suositukset innovaatiopolitiikan kehittämisestä vuoden 2006 loppuun mennessä. Tämä

sisältää mm. katsauksen jäsenmaiden parhaisiin innovaatiokäytäntöihin, joilla innovaatioita kaupallistetaan tehokkaasti ja luodaan innovaatiotoiminnalle uutta kysyntää.

EU:n tutkimuksen 7. puiteohjelma (2007 - 2013) on puheenjohtajakauden tärkein EU-tason päätösasia tutkimus- ja innovaatiopolitiikan alueella. Suomen tavoitteena on saada neuvottelut puiteohjelmakokonaisuudesta päätökseen, jotta puiteohjelma voi käynnistyä vuoden 2007 alusta.

Kemikaalipolitiikka

Uudella kemikaaliasetusehdotuksella on tarkoitus parantaa kemikaalien aiheuttamien riskien hallintaa ja samalla ylläpitää Euroopan kemianteollisuuden kilpailukyky luomalla uusi valvontajärjestelmä, joka koostuu aineiden rekisteröinnistä, arvioinnista ja lupamenettelystä (REACH-järjestelmä). Neuvoston poliittinen yhteisymmärrys saavutettiin joulukuussa 2005. Suomen tavoitteena on saada asetus hyväksytyksi vuoden loppuun mennessä.

TALOUS- JA RAHAPOLITIikka

Neuvosto jatkaa vakaus- ja kasvusopimuksen soveltamista uudistettujen käytännesääntöjen mukaisesti. Vuosi 2006 on kriittinen usean jäsenmaan julkisen talouden vakauttamisen kannalta. Syksyllä 2006 arvioidaan myös ensimmäistä kertaa jäsenmaiden kansallisten Lissabon-ohjelmien toimeenpanoa.

Kaksi maata (Slovenia ja Liettua) ovat ilmoittaneet halunsa liittyä euroalueeseen vuoden 2007 alusta lähtien. Neuvosto tekee perusteellisen arvion siitä, täyttävätkö nämä maat lähentymiskriteerit siten, että päätös euroalueen seuraavasta laajentumisesta voitaisiin tehdä vuoden 2006 aikana. Arviointi on käynnistynyt keväällä 2006, ja mahdolliset päätökset tehdään Suomen pj-kaudella.

Verotuksen osalta EU:n yleisenä tavoitteena on tehokkaampi ja läpinäkyvämpi sääntelykehikko ja tähän liittyen arvioidaan myös verotuksen EU-tasoisien sääntelyn kehittämistarpeita. Lisäksi pyritään rajat ylittävää toimintaa haittaavien esteiden purkamiseen ja kilpailua vääristävien olosuhteiden poistamiseen. Välillisen verotuksen osalta Suomen puheenjohtajakaudella jatketaan arvonnäköjärjestelmän uudistamista ja välittömän verotuksen osalta yritysverotuksen veropohjan harmonisointityötä. Suomen puheenjohtajakauden tavoitteena on myös korottaa EU:ssa alkoholin vähimmäisverotasoja, erityisesti viinan veroa.

Rahoituspalveluissa tavoitteena on saada päätökseen rahoituspalveluiden toimintasuunnitelman täytäntöönpano ja keskittyä rahoituspalveluiden toimintasuunnitelman jatkotoimenpiteisiin vuosille 2005 - 2010. Suomi jatkaa yhteisen maksupalvelualueen luomiseen tähtäävän maksupalveludirektiiviehdotuksen käsittelyä. Omistajavalvontaa koskevia säännöksiä uudistetaan pankki-, arvopaperi- ja vakuutuspuolella. Suomen puheenjohtajakaudella saatetaan aloittaa myös arvopapereiden selvitysjärjestelmiä koskevan direktiiviehdotuksen käsittely. Myös työtä rahoitusmarkkinoiden vakauden, kriisinhallinnan talletussuojajärjestelmän ja rajat ylittävien rahoitusmarkkinatoimijoiden valvonnan kehittämiseksi jatketaan.

Neuvosto päättää syksyllä 2006 myös EU:n ulkopuolisille alueille annettavan, Euroopan investointipankin lainamandaatin uudistamisesta. Päätöksessä määritellään eri maantieteellisille alueille osoitettavat lainatakuut. Lisäksi on mahdollista päättää uusista alueista, joille lainoja myönnetään ottaen huomioon laajentuminen ja EU:n uudistunut naapuruuspolitiikka.

LIIKENNE

Logistiikka on liikennesektorin painopiste, koska sillä on keskeinen merkitys Euroopan kilpailukyvyille, talouden kasvulle, kestäväälle kehitykselle sekä yhteisön alueellisesti tasapainoiselle kehitykselle. Logistiikkaa tulisi tehostaa mm. parantamalla logistiikkapalvelumarkkinoiden toimintaa, hyödyntämällä paremmin tieto- ja viestintäteknologiaa ja investoimalla infrastruktuuriin kehittymättömillä alueilla. EU:n liikennealan lainsäädännössä tulisi entistä paremmin huomioida sen vaikutukset elinkeinoelämän logistiikalle.

Komission logistiikkatiedonanto ja siihen liittyvä vaikutusselvitys valmistunee kesäkuussa 2006, ja toimenpide-ehdotuksia ja/tai lainsäädäntöhankkeita sisältävä toimenpideohjelma julkaistaan vuonna 2007. Tiedonannon käsittelytapa puheenjohtajakaudellamme riippuu paljon sen sisällöstä. Suomi käynnistää puheenjohtajakaudellaan aiheutta koskevan keskustelun, ja tavoitteena on ainakin neuvoston päätelmien tai päätöslauselman hyväksyminen komission evästämiseksi neuvoston näkemyksistä konkreettisten toimenpiteiden osalta.

Suomi jatkaa muiden hankkeiden käsittelyä siitä, mihin Itävallan kaudella on päästy. Näistä mainittavimpia ovat lentoliikenteen ulkosuhdekysymykset (ml. Siperian ylilentomaksuja koskeva kysymys), merenkulun kolmas turvallisuuspaketti, lähimerenkulku ja neuvottelut Euroopan parlamentin kanssa kolmannesta rautatiepaketista sekä julkisista henkilöliikennepalveluista. Suomi jatkaa työtä myös Euroopan satelliittipaikannusjärjestelmän (GALILEO) aikaansaamiseksi. Erityistä huomiota kiinnitetään tarjottaviin palveluihin, kansainväliseen yhteistyöhön sekä turvallisuus-, rahoitus- ja sopimuskysymyksiin.

SÄHKÖINEN VIESTINTÄ

Suomen painopisteenä on eurooppalaisen yhteistyön edistäminen verkko- ja tietoturvan alalla. Neuvosto käsittelee komissiolta vuoden 2006 aikana saatavaa toimintasuunnitelmaa eurooppalaisen verkkoturvan parantamiseksi, ja tavoitteena on päätöslauselman hyväksyminen. Toimintasuunnitelma on osa komission uutta i2010-tietoyhteiskuntastrategiaa, jonka tehokasta toimeenpanoa Suomi pyrkii edistämään.

Suomi pyrkii kaudellaan viemään kansainvälisiä verkkovierailumaksuja koskevan asetusehdotuksen käsittelyä ripeästi eteenpäin neuvostossa ja parlamentissa. Tähän liittyvä komission ehdotus on tulossa heinäkuussa. Sähköisen viestinnän lainsäädäntöpaketin uudelleentarkastelusta on tulossa kesällä 2006 komission soveltamiskertomus, josta komissio järjestää vielä avoimen kuulemisen ennen varsinaisia direktiiviehdotuksia. Suomi aikoo järjestää lakipaketin tarkastelusta keskustelun epävirallisella teleministeri-illallisella joulukuun neuvoston yhteydessä.

ENERGIA

Unionin energiapolitiikan kehittäminen on yksi Suomen puheenjohtajakauden keskeisistä kysymyksistä. Komissio julkaisi 8.3.2006 vihreän kirjan "Euroopan strategia kestävä, kilpailukykyisen varman energiahuollon turvaamiseksi". Vihreää kirjaa on jo käsitelty Itävallan puheenjohtajakaudella. Kevään 2006 Eurooppa-neuvostossa sovittiin, että laajempi energiapolitiikkaa koskeva toimintasuunnitelma hyväksytään keväällä 2007 ja myös komission ensimmäinen vuosittainen strateginen energiakatsaus käsitellään kevään 2007

Eurooppa-neuvostossa. Suomen puheenjohtajakaudella valmistellaan näitä kevään 2007 päätöksiä ja evästetään komissiota neuvoston painopisteistä energiapolitiikan kehittämisessä. Energiapolitiikan osa-alueista Suomi keskittyy erityisesti energian ulkosuhteisiin, sähkön ja kaasun sisämarkkinoihin, energiatehokkuuteen ja uusiutuvien energialähteiden käyttöön.

Energian ulkosuhdeulottuvuuden kehittäminen on keskeinen osa energiapolitiikan kehittämistä, koska unioni on riippuvainen ulkopuolisista energialähteistä. Energiapolitiikan tavoitteet ja ulkosuhteet pitäisi kytkeä tiiviimmin toisiinsa niin, että ulkosuhteissa tuettaisiin entistä paremmin energia- ja ilmastopolitiikan päämääriä. Energiakysymyksillä on merkittävä rooli useissa Suomen puheenjohtajakaudella järjestettävissä kolmansien maiden kanssa pidettävissä kokouksissa.

Suomi painottaa puheenjohtajakaudellaan EU-Venäjä-vuoropuhelun kehittämistä ja muuttamista avoimemmaksi. Neuvoston roolia pyritään kasvattamaan ja tässä yksi keino voisi olla pysyvien kumppanuusneuvostojen (PPC, Permanent Partnership Council) säännöllinen kokoontuminen energiakokoonpanossa. Suomi tulee todennäköisesti järjestämään energia-aiheisen PPC-kokouksen omalla puheenjohtajakaudellaan. Energiadialogin kehittäminen voi myös linkittyä kumppanuus- ja yhteistyösopimuksen (PCA, Partnership and Co-operation Agreement) uudistamiseen 2007.

Kesäkuun 2006 Eurooppa-neuvostossa käsitellään korkea edustaja Solanan ja komission strategista ulkosuhdeasiakirjaa. Eurooppa-neuvoston päätelmät ohjaavat Suomen puheenjohtajakaudella tehtävää työtä.

Suomi edistää puheenjohtajakaudellaan sähkön ja kaasun sisämarkkinoiden tehokasta voimaansaattamista. Toimivat markkinat edistävät osaltaan sekä EU:n kilpailukykyä että energian toimitusvarmuutta. Toimeenpanoa ja mahdollisten jatkotoimien tarvetta käsitellään komissiolta loppuvuodesta saatavien kilpailun toimimista koskevan loppuraportin ja sisämarkkinoiden toteuttamista koskevan tiedonannon pohjalta

Komission kesällä 2006 saatavan energiatehokkuustoimintasuunnitelman perusteella linjataan tulevia toimenpiteitä energiatehokkuuden edistämiseksi. Teema on todennäköisesti esillä myös vuoropuhelussa useiden kolmansien maiden kanssa.

Uusiutuvan energian osalta keskustelut pitemmän ajan strategiasta, mm. mahdollisista uusista määrällisistä tavoitteista jäänevät Saksan puheenjohtajakaudelle, koska komissio julkaisee uusiutuvia energianlähteitä koskevan etenemissuunnitelman vuonna 2007. Suomi pyrkii kuitenkin vaikuttamaan puheenjohtajakaudellaan uusiutuvaa energiaa koskevan keskustelun huolelliseen pohjustamiseen, jotta päätökset pohjautuisivat mahdollisimman kattavaan ja luotettavaan tietoon.

TYÖ-, SOSIAALI- JA TERVEYSPOLITIIKKA

Työ- ja sosiaalipolitiikka, tasa-arvo ja työoikeus

Globalisaation haasteisiin ja väestörakenteen muutoksiin vastaaminen on sektorin toiminnan keskeinen painopiste. Euroopan väestö vanhenee tulevien vuosikymmenien aikana nopeasti, ja työikäisen väestön määrä kääntyy laskuun vuoden 2010 jälkeen. Suomi jatkaa keskustelua Euroopan väestörakenteen muutoksista. Tavoitteena on komission tiedonannon pohjalta käynnistää vaadittavat toimenpiteet osana Lissabonin strategian toimeenpanoa vuosina 2006 – 2010 ja tarkastella myös tulevaisuutta vuoden 2010 jälkeen.

Globalisaation haasteisiin on pyrittävä vastaamaan parantamalla työn tuottavuutta työelämän ja työn organisoinnin kehittämisen keinoin sekä jatkamalla keskustelua työelämän joustojen ja turvallisuuden välisestä tasapainosta. Joustavasta turvasta on tarkoitus hyväksyä yhteiset periaatteet heti Suomen puheenjohtajakauden jälkeen. Periaatteita valmisteltaessa Suomi nostaa esiin työelämän laadun parantamisen keinona nostaa työllisyysastetta ja parantaa tuottavuutta. Komissio antaa Suomen puheenjohtajakaudella työoikeuden tulevaisuudesta vihreän kirjan, jossa käsitellään mm. uusia työn tekemisen muotoja ja työelämän jouston ja turvan tasapainoa. Tiedonannon pohjalta pyritään linjaamaan neuvoston näkemykset työoikeuden lähiaikojen haasteista komission jatkovalmistelun tueksi.

Suomi vie eteenpäin myös maaliskuun 2006 Eurooppa-neuvostossa hyväksytyt eurooppalaisen tasa-arvosopimuksen toimeenpanoa ja nostaa tasa-arvopoliittiseen sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamista koskevaan keskusteluun mukaan erityisesti miesten roolin. Myös lailliseen maahanmuuttoon liittyvät kysymykset työvoiman saatavuuden turvaamiseksi ikääntyvässä Euroopassa nousevat esiin demografiateeman käsittelyssä.

EY-tuomioistuimen ratkaisut lääkärien työajoista tekevät jäsenmaiden terveydenhuoltojärjestelmien kannalta välttämättömäksi sen, että työaikadirektiivistä päästään ratkaisuun viimeistään Suomen puheenjohtajakaudella. Tämä on Suomen prioriteetti. Vuokratyödirektiiviä koskevat neuvottelut ovat olleet pysähdyksissä. Suomi on valmis viemään neuvotteluja eteenpäin komission mahdollisen uuden esityksen pohjalta niin, että vuokratyöntekijöiden asemaa Euroopassa voidaan parantaa.

Suomen tavoitteena on saada aikaan päätös Euroopan globalisaatorahaston perustamisesta niin, että rahasto on käytettävissä maaliskuun 2006 Eurooppa-neuvoston asettamassa tavoiteaikataulussa eli 1.1.2007 alkaen. Rahaston tarkoituksena on tukea globalisaation seurauksena työnsä menettäneiden työntekijöiden uudelleen työllistymistä. Suomi jatkaa myös keskustelua globalisaation sosiaalisesta ulottuvuudesta erityisesti komission säällistä työtä koskevan tiedonannon pohjalta.

Suomen tavoitteena on loppuunsaattaa Euroopan tasa-arvoinstituutin perustaminen jäsenmaiden tasa-arvotyön ja -tutkimuksen tueksi ja varmistaa instituutin toiminnan käynnistäminen vuoden 2007 alusta alkaen. Tämä edellyttää lopullista päätöstä instituutin perustamisasetuksesta ja päätöstä instituutin sijaintipaikasta.

Työntekijöiden liikkuvuutta edistetään viemällä eteenpäin neuvotteluja koskien direktiiviehdotusta lisäeläkkeiden siirrettävyydestä sekä huolehtimalla sosiaaliturvan koordinaatioasetuksen täytäntöönpanoasetuksen mahdollisimman ripeästi etenemisestä.

Terveydenpolitiikka

Terveyden suojele kaikissa yhteisöpolitiikoissa on perustamissopimuksen velvoite, jonka konkreettista sisältöä Suomi haluaa puheenjohtajakaudellaan selventää. Suomi tavoittelee myös lopullista päätöstä yhteisön kansanterveysohjelmasta vuosille 2009 - 2013.

Tiedonvaihtoa EU-maiden pandemiavarautumisesta jatketaan yhteistyössä EU:n tartuntatautien seuranta- ja valvontakeskuksen kanssa. Ajankohtaisista yhteistyökysymyksistä keskeisin koskee mahdollisuuksia perustaa EU:n oma lääkevarasto, jonka tarkoituksena olisi täydentää jäsenmaiden omia varastoja ja varmistaa nopea lääkitys taudin mahdollisesti puhjetessa. Pandemian torjunnassa EU toimii läheisessä yhteistyössä WHO:n kanssa.

Lääkkeitä ja lääkinnällisiä laitteita koskevista lainsäädäntöhankkeista Suomen tavoitteena on ensimmäisessä lukemisessa poliittinen sopimus komission ehdotuksista, jotka koskevat asetusta pitkälle kehitetyssä terapiassa käytettävistä lääkkeistä ja direktiiviä lääkinnällisiä laitteita koskevien direktiivien uudistamisesta. Suomen kaudella kokoontuu lääkeasiainfoorumi ensimmäisen kerran. Foorumin tarkoituksena on määrittää strateginen suunta lääkkeitä ja kilpailukykyä käsittelevän G 10 -työryhmän jälkeiselle työlle.

KOULUTUS-, KULTTUURI-, NUORISO- JA AUDIOVISUAALIASIAT

Suomen tavoitteena on viimeistellä puheenjohtajakaudella päätökset monivuotisista yhteistyöohjelmista. Elinikäisen oppimisen toimintaohjelma sekä Kulttuuri 2007-, Media 2007-, Nuoriso- ja Kansalaisten Eurooppa -ohjelmat käynnistyvät vuoden 2007 alusta.

Suomi korostaa puheenjohtajakaudellaan koulutuksen laatua, tehokkuutta ja tasa-arvoa. Suomen kaudella neuvostossa käsiteltäneen aihetta koskevaa Euroopan komission tiedonantoa. EU:ssa tarvitaan enemmän panostuksia koulutukseen ja inhimilliseen pääomaan Lissabonin strategian tavoitteiden edistämiseksi.

Suomi nostaa puheenjohtajana esille Euroopan korkeakoulutusalueen rakentamisen sekä ammatillisen koulutuksen eurooppalaisen yhteistyön osana Lissabonin strategian toimeenpanoa. Suomessa järjestetään eurooppalaisen ammatillisen koulutuksen yhteistyön tiivistämiseen keskittyvän ns. Kööpenhaminan prosessin ministeritason seurantakokous.

Eurooppa tarvitsee huippuyliopistoja, tiedon ja osaamisen tehokkaampaa hyödyntämistä sekä entistä parempaa yhteistyötä yliopistojen ja elinkeinoelämän välillä. Suomen kaudella käsitellään komission aloitetta Euroopan teknologiainstituutista ja tiedonantoa Euroopan yliopistojen uudistamisesta. Näillä hankkeilla tähdätään innovaatiopolitiikan vahvistamiseen sekä kilpailukyvyyn ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Komissio esittelee syksyllä 2006 lisäksi ehdotuksen suositukseksi eurooppalaisesta tutkintojen viitekehuksesta, joka koskee koko koulutusjärjestelmää. Yhteisen viitekehysten tarkoitus on helpottaa tutkintojen kansainvälistä vertailua ja liikkuvuutta.

Suomi tähtää edelleen talouskasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyyn vahvistamiseen myös luovan teollisuuden eri aloilla. Huomiota kiinnitetään erityisesti sisältöjen verkkojulkaisun ja on line -pohjaisen levityksen mahdollisuuksiin elokuvan, musiikin ja muiden kulttuuriteollisuuden luovien sisältöjen alueella.

Suomi selvittää mahdollisuuksia opiskelija- ja opettajaliikkuvuuden lisäämiseen EU:n ja Venäjän välillä. Puheenjohtajakaudella edistetään myös EU:n ja Venäjän välillä sovitun kulttuurin tiekartan toimeenpanoa.

Suomen johdolla valmistaudutaan vuoden 2005 syksyllä hyväksytyyn kulttuuri-ilmaisujen monimuotoisuuden suojelua ja edistämistä koskevan yleissopimuksen ratifioimiseen yhteisön puolesta ja jäsenmaissa. Unionin kulttuurienvälisen vuoropuhelun teemavuotta 2008 koskevan päätöksen käsittely viedään kaudellamme loppuun ja teemavuoden valmistelut käynnistetään jäsenmaissa.

Käsittelyssä on myös komission ehdotus audiovisuaalisia palveluita koskevan tv ilman rajoja - direktiivin muuttamiseksi vastaamaan paremmin alalla tapahtunutta nopeaa teknologista kehitystä. Suomen tavoitteena on viedä asian käsittelyä aktiivisesti eteenpäin neuvostossa.

Nuorisosektorilla Suomen tavoitteena on vahvistaa avoimen koordinaatiomenetelmän toimeenpanoa ja esittää komissiolle ja jäsenmaille nuorten osallistumiseen ja nuorisotiedotukseen liittyviä konkreettisia tavoitteita. Puheenjohtajakaudella pyritään myös vakiinnuttamaan nuorisotutkimuksen asemaa poliittisen päätöksenteon välineenä sekä edistämään nuorisosektorin eri toimijoiden (hallinnon, tutkijoiden ja nuorten) yhteistyötä päätöksenteon valmistelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa.

YMPÄRISTÖ

Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutoksen hillitseminen on Suomen puheenjohtajakaudella keskeinen kysymys. Asiaa käsitellään sekä kansainvälisellä tasolla että EU:n sisäisessä työssä. Kansainvälisellä tasolla Suomi pyrkii edistämään prosessia, jonka tavoitteena on saavuttaa maailmanlaajuinen yhteisymmärrys siitä, miten YK:n ilmastopoliittisesta järjestelmästä tulee kehittää 2012 päättyvän Kioton pöytäkirjan sitoumuskauden jälkeen. Keskeisiä tehtäviä ovat aktiivinen valmistautuminen ja osallistuminen YK:n ilmastopoliittiselle ja Kioton pöytäkirjan osapuolikokouksiin, jotka järjestetään Suomen puheenjohtajakaudella. Ilmastonmuutokseen liittyvät kysymykset ovat myös keskeisellä sijalla EU:n transatlanttisessa vuoropuhelussa ja kolmasmaayhteistyössä. Aiheesta keskustellaan monissa kolmasmaahuippukokouksissa, ml. Asem-huippukokous.

Suomi jatkaa myös työtä yhteisön ja jäsenvaltioiden Kioton pöytäkirjan velvoitteiden täyttämiseksi. Tämä sisältää ainakin EU:n päästökauppajärjestelmän arvioinnin, josta komission on päästökauppadirektiivin mukaisesti määrä antaa raportti Euroopan parlamentille ja neuvostolle kesällä 2006.

Biodiversiteetti

Komissio antoi toukokuussa 2006 biodiversiteettipoliittikkaa vuosina 2007 - 2013 käsittelevän tiedonannon. Siinä tarkastellaan, mitä toimia tarvitaan, jotta voidaan saavuttaa sekä EU:n vuonna 2001 Göteborgin Eurooppa-neuvostossa asettama tavoite pysäyttää luonnon monimuotoisuuden häviämisen vuoteen 2010 mennessä että edesauttaa Johannesburgissa sovittuun globaaliin tavoitteeseen pääsemistä. Suomi pitää sekä yhteisön että globaalin biodiversiteettipoliittikan ohjaamista yhtenä keskeisenä painopisteenä puheenjohtajakaudellaan ja edistää aktiivisesti sovittuihin biodiversiteettitavoitteisiin pääsemistä.

Kuudes ympäristöalan toimintaohjelma

Suomen puheenjohtajakaudella aloitetaan yhteisön kuudennen ympäristöalan toimintaohjelman (2002 - 2011) välitarkastus. Komissio antanee heinäkuussa 2006 ohjelman toteutumisesta raportin, jonka pohjalta Suomi vie välitarkastelun käsittelyä niin pitkälle kuin mahdollista. Komissio on pj-kauden alkuun mennessä todennäköisesti jo antanut ehdotukset myös seitsemästä ohjelmaan liittyvästä temaattisesta strategiasta ja useimpiin niihin liittyvistä lainsäädäntöehdotuksista.

Strategiat koskevat ilmanlaatua, jätteiden synnyn ehkäisyä ja kierrätystä, luonnonvarojen kestävä hallintaa, meriympäristöä, kaupunkiympäristöä, maaperän suojelua ja torjunta-aineiden kestävä käyttöä. Suomen puheenjohtajakaudella neuvosto käsittelee erityisesti ilmanlaatuun, meriympäristöön, jätteisiin sekä luonnonvaroihin liittyviä hankkeita.

Suomi vie puheenjohtajakaudellaan aktiivisesti eteenpäin sekä meriympäristöstrategian että siihen liittyvän puitedirektiivin käsittelyä. Pidämme tärkeänä, että Euroopan merien suojelulle luotaisiin yhteiset ja yhdenmukaiset periaatteet. On myös tärkeää, että strategiassa ja direktiiviehdotuksessa korostetaan alueellisen yhteistyön jatkamista olemassa olevien merensuojelusopimusten kanssa, ml. yhteistyö kolmansien maiden kanssa.

Suomi jatkaa ilmanlaatua koskevien säädösehdotusten käsittelyä. Näitä ovat ilmanlaadun puitedirektiivi ja ajoneuvoja koskevat ns. EURO 5 -määräykset. Syksyllä järjestetään otsonikerroksen suojelua koskevan Montrealin pöytäkirjan 18. osapuolikokous.

Pj-kaudella edistetään jätteiden hallintaan liittyvien ehdotusten käsittelyä. Suomi pyrkii aktiivisesti viemään jätepuitedirektiivin käsittelyä eteenpäin. Keskeisiä ovat erityisesti kysymykset direktiivin soveltamisalasta ja jätteen määritelmästä. Jätepolitiikan sisällöllisen kehittämisen lisäksi jätelainsäädännön uudistamisen tavoitteena on sen yksinkertaistaminen. Vuoden 2006 syksyllä järjestetään jätteiden siirtoa koskevan Baselin sopimuksen 8. osapuolikokous.

MAATALOUS JA KALASTUS

Maatalous

Suomi aikoo puheenjohtajakaudellaan käydä keskustelua eurooppalaisen maatalouden mallina tunnetun taloudellisesti, ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväen maatalouspolitiikan tulevaisuuden haasteista. Yhteinen maatalouspolitiikka, jota on viime vuosina uudistettu useaan kertaan, on tulevaisuudessakin sekä unionin sisäisten että ulkoisten haasteiden edessä.

Yhteisen maatalouspolitiikan markkinajärjestelmistä Suomi vie eteenpäin viinialan uudistusta koskevan neuvoston tiedonannon käsittelyä ja aloittaa aihetta koskevan komission ehdotuksen käsittelyn. Lisäksi tavoitteena on saada aikaan päätös banaanian markkinajärjestelmän uudistamisesta.

Muita merkittäviä Suomen kaudella neuvostossa käsiteltäviä lainsäädäntöhankkeita ovat väkeviä alkoholijuomia koskevan lainsäädännön uudistus sekä luonnonmukaista tuotantoa koskevan lainsäädännön uudistus. Ensiksi mainittu esitys käsitellään yhteispäätösmenettelyssä Euroopan parlamentin kanssa. Suomen tavoitteena on saavuttaa molemmista esityksistä poliittinen yhteisymmärrys syksyn aikana.

Vuoden 2006 aikana neuvosto arvioi uusiutuvien energialähteiden roolia yhteisessä maatalouspolitiikassa komission biomassaa koskevan toimintasuunnitelman pohjalta. Suomen tavoitteena on saada aikaan poliittinen yhteisymmärrys energiakasvien tukijärjestelmän uudistamisesta.

Eläinlääkintä ja kasvinterveys

Eläinlääkinnän alalla Suomi vie eteenpäin keskustelua yhteisön eläintautipolitiikasta ja sen kehittämisestä. Eläintautien vastustamisessa Suomi painottaa eläintautien ennalta ehkäisyä. Suomi järjestää yhdessä komission kanssa konferenssin yhteisön eläintautistrategiasta vuosiksi 2007 - 2013. Neuvostossa on käsiteltävänä myös useita eläinten hyvinvointiin liittyviä hankkeita. Suomi jatkaa muun muassa broilereiden suojelua koskevan direktiiviehdotuksen käsittelyä, jonka osalta tavoitteena on saada aikaan neuvostossa poliittinen yhteisymmärrys. Lisäksi Suomi pitää tärkeänä elintarviketurvallisuuden

edistämistä. Tämä korostuu esimerkiksi EU:n ulkopuolisten maiden kanssa käytävissä neuvotteluissa.

Kasvinterveyden alalla neuvosto toimii aktiivisesti torjunta-ainelainsäädännön uudistamiseksi.

Metsät

Neuvosto käsittelee Suomen puheenjohtajakaudella EU:n metsiä koskevaa toimintasuunnitelmaa ja tavoitteena on laatia siitä neuvoston päätelmät. Neuvoston päätelmät laaditaan myös EU:n valmistautumisesta YK:n metsäfoorumin seuraavaan istuntoon, jossa on tarkoitus hyväksyä maailmanlaajuinen, metsien suojelua koskeva instrumentti.

Kalastus

Neuvosto päättää vuotta 2007 koskevista yhteisön kalastusmahdollisuuksista erikseen Itämerellä ja muilla vesialueilla sekä vuosia 2007 - 2008 koskevista syvänmeren kalakantojen pyyntimahdollisuuksista. Lisäksi päätetään kalakantakohtaisista kiintiöistä yhteisön jäsenmaille kaikissa näissä kolmessa asiassa. Euroopan kalatalousrahastosta päättäminen siirtyy Suomen puheenjohtajakaudelle.

VAPAUDEN, TURVALLISUUDEN JA OIKEUDEN ALUE

Oikeus- ja sisäasioissa painopisteenä on Haagin ohjelman arviointi. Tavoitteena on poliittisen ohjauksen antaminen vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen keskeisimmissä kysymyksissä Eurooppa-neuvostossa. Näihin kysymyksiin voisivat sisältyä esim. päätöksenteon tehostaminen poliisiyhteistyössä ja oikeudellisessa yhteistyössä rikosasioissa (ns. passarelle), yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän luominen, poliittiset suuntaviivat unionin ulkorajavalvonnan kehittämiseksi ja vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen toimeenpano. Arviointi pohjautuu kolmeen komission tiedonantoon, jotka komissio esittelee heinäkuussa.

Myös oikeus- ja sisäasioiden ulkosuhteita pyritään tehostamaan Suomen kaudella. Painopiste on Venäjän ja USA:n kanssa tehtävässä yhteistyössä.

Vapauden vahvistaminen

Vapauden alueen vahvistaminen kattaa unionin maahanmuutto-, turvapaikka- ja rajaturvallisuuspolitiikan. Komissio antaa keväällä 2007 vihreän kirjan yhteisestä eurooppalaisesta turvapaikkajärjestelmästä, jonka pitäisi olla Haagin ohjelman mukaan valmis vuonna 2010. Suomen puheenjohtajakaudella aloitetaan keskustelut siitä, miten yhteistä turvapaikkajärjestelmää olisi kehitettävä ensimmäisen vaiheen lainsäädännön tultua hyväksytyksi. Suomi pyrkii siihen, että vähimmäissäännöistä edetään todellisiin yhteisiin sääntöihin ja että turvapaikkasäännökset laajennetaan koskemaan myös toissijaista suojelua. Samalla on kehitettävä myös jäsenvaltioiden turvapaikkaviranomaisten käytännön yhteistyötä.

Maahanmuuttokysymyksiä tarkastellaan Suomen puheenjohtajakaudella kokonaisvaltaisesti huomioiden laillisen ja laittoman maahanmuuton yhteydet. Haagin ohjelmassa korostetaan laillisen maahanmuuton tärkeyttä, vaikka myönnetään, että jäsenvaltiot päättävät työperäisen maahanmuuton laadusta ja määrästä. Suomen puheenjohtajakaudella käsitellään komissiolta saatavaa tiedonantoa laittomasta maahanmuutosta. Suomen tavoitteena on hyväksyä neuvostossa johtopäätökset, joilla linjataan asian jatkokesittelyä.

Pj-kaudella myös toimeenpannaan EU:n ihmiskaupan vastaista toimenpideohjelmaa korostaen ihmisoikeus- ja uhrikeskeistä lähestymistapaa.

Rajaturvallisuudessa Suomen tavoitteena on hyväksyä poliittiset suuntaviivat, joilla jäsenvaltiot sitoutetaan entistä paremmin EU:n ulkorajojen valvontaan. Tämä pitää sisällään mm. kansallisten resurssien sekä rahoituksen oikean suuntaamisen. Rajavirastolle (Frontex) annetaan poliittista ohjausta ja tukea.

Schengen-alueen laajentumista valmistellaan Suomen kaudella erilaisten arviointikäyntien ja raporttien pohjalta. Tavoitteena on antaa joulukuun neuvostossa poliittiset päätelmät, joissa arvioidaan tilanne ja täsmennetään tarvittaessa vielä tehtäviä toimenpiteitä ennen kuin lopullinen neuvoston päätös sisärajarakastusten poistamisesta voidaan tehdä. Erityisen kriittinen kysymys on Schengenin tietojärjestelmän päivittämistä (SIS II) koskeva hanke, jonka tulee olla valmis ennen päätöksen tekemistä.

Turvallisuuden vahvistaminen

Terrorismin torjunnassa toimeenpannaan unionin joulukuussa 2005 hyväksymää strategiaa. Pääpaino on terrorismin radikalisoitumisen ja siihen värväytymisen estämiseksi tehdyssä toimintasuunnitelmassa.

Lainvalvonta- ja oikeusviranomaisten välisen tiedonvaihdon tehostaminen on keskeistä sekä järjestäytyneen rikollisuuden että terrorismin vastaisessa toiminnassa. Tähän pyritään ns. saatavuusperiaatteen avulla, jonka mukaan toisen jäsenvaltion lainvalvontaviranomaiselle luovutetaan tietoa samoin perustein kuin oman maan viranomaisille. Saatavuusperiaatteen pitäisi olla tiedonvaihdon kulmakivi vuodesta 2008 alkaen. Suomi vie tätä hanketta eteenpäin kiinnittäen samalla erityistä huomiota poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa koskeviin tietosuojakysymyksiin, jotka olisi ratkaistava ennen saatavuusperiaatteen käyttöönottoa.

Suomi pyrkii tehostamaan unionin piirissä tapahtuvaa operatiivista yhteistyötä. Suomen poliisi-, tulli- ja rajaviranomaisten välinen yhteistyö on todettu unionissa ns. parhaaksi käytänteeksi. Mallin avulla voidaan entisestään tehostaa tiedusteluun pohjautuvaa lainvalvontatyötä. Suomi pitää tärkeänä Europolin ja Eurojustin välistä yhteistyötä.

Rajat ylittäviä kriisejä koskeva EU:n kriisinkoordinointijärjestelmä otetaan käyttöön heinäkuussa 2006. EU:n kykyä vastata erityyppisiin suuronnettomuuksiin parannetaan myös EU:n nopean toiminnan elementtejä vahvistamalla. Kesäkuun Eurooppa-neuvostossa käsitellään mm. EU:n konsultitoimintaa, jonka pohjalta Suomi jatkaa työtä.

Jäsenvaltioiden keskinäistä koordinaatiota pelastuspalvelun alalla kehitetään uudistamalla tätä palveleva informaatio- ja hälytysjärjestelmä. Pelastuspalvelun tason kehittämiseksi EU:ssa laaditaan vuosille 2007 – 2013 rahoitusohjelma, jonka kautta tuetaan toimialan kehittämistä. Samassa yhteydessä selvitetään EU:n pelastuspalveluapua kolmansissa maissa koskevat periaatteet ja menettelytavat.

Oikeuden vahvistaminen

Suomi edistää erityisesti niitä hankkeita, joilla voidaan vahvistaa vastavuoroisen tunnustamisen periaatetta oikeudellisessa yhteistyössä. Muiden jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmiin on luotettava, jotta tuomiot ja päätökset voitaisiin täytäntöönpanna ilman lisätutkimuksia. Suomi vie eteenpäin todisteiden luovuttamismääräystä koskevan puitepäätöksen käsittelyä mahdollisuuksien mukaan. Suunnitelmia voidaan tarkentaa Itävallan kauden tulosten pohjalta. Neuvotteluissa puitepäätöksestä vapausrangaistusten

täytäntöönpanon siirrosta tuomitun koti- tai asuinvaltioon Suomi pyrkii ratkaisemaan jäljellä olevat keskeiset ongelmat.

Siviilioikeudessa Suomi pyrkii saavuttamaan poliittisen yhteisymmärryksen pieniä vaatimuksia koskevasta asetuksesta sekä sovittelua siviiliasioissa koskevasta direktiivistä. Suomi jatkaa työtä asetuksesta sopimukseen perustuviin velvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I) sekä elatusapuvelvoitteita koskevasta asetuksesta. Asetuksesta sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma II) saavutetaan neuvoston yhteinen kanta, minkä jälkeen neuvottelut jatkuvat parlamentin kanssa.

Perusoikeusvirasto pyritään saamaan toimintakykyiseksi vuoden 2007 alusta lähtien. Ratkaisematta ovat edelleen viraston rakenne, maantieteellinen toimiala sekä toimivalta kysymyksissä, jotka koskevat poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa. Tavoitteena on itsenäisen ja tehokkaan viraston luominen. Suomi on korostanut myös viraston avoimuutta. Viraston tulisi keskittyä EU:n toimiin sekä toimia läheisesti yhteistyössä muiden tahojen kanssa (Euroopan neuvosto).

UNIONIN ULKOSUHTEET

EU:n ulkoista toimintaa ja koherenssia voidaan tehostaa nykysopimusten puitteissa. Suomi on puheenjohtajakaudella valmis edistämään ulkosuhteiden kehittämistä hyödyntämällä olemassa olevia rakenteita ja instrumentteja. Ulkoisen toiminnan tehostamisen tulee tapahtua tiiviissä yhteistyössä instituutioiden ja jäsenmaiden välillä.

Länsi-Balkan on keskeinen kysymys puheenjohtajakauden ulkosuhteissa. Kosovossa tuetaan YK-vetoisen statusprosessin ratkaisua pyrkien EU:n yhtenäiseen esiintymiseen. Statusprosessin ratkaisuvaihe ajoittunee Suomen puheenjohtajakaudelle. Suomen kaudella tulevat todennäköisesti päätettäväksi myös EU:n tulevat Kosovo-velvoitteet, ml. ESDP-operaatio ja institutionaalinen rooli. Serbiassa tavoitteena on EU:n vaikutusvallan ja instrumenttien tehokas käyttö vakautuskehityksen tukemiseksi. Puheenjohtajakaudella tuetaan Länsi-Balkanin eurooppalaista perspektiiviä EU:n vakautus- ja assosiaatioprosessin mukaisesti.

Puheenjohtajakaudella korostetaan EU:n ja Venäjän suhteita. EU-Venäjä-huippukokous pidetään Helsingissä 24.11.2006. Suomi pyrkii edistämään EU:n ja Venäjän välillä sovittujen ns. yhteisten alueiden tiekarttojen toimeenpanoa lisäämällä konkreettista yhteistyötä. Molemminpuolista sitoutumista yhteistyöhön pyritään vahvistamaan järjestämällä ministeritasoisia pysyvän kumppanuusneuvoston kokouksia (PPC, Permanent Partnership Council). Suomen näkemyksenä on, että PPC-kokouksista tulisi kehittää tehokas EU:n ja Venäjän yhteistyön poliittisen ohjauksen ja seurannan väline.

Suomi valmistautuu järjestämään PPC-kokoukset ulkoministerikokoonpanossa, oikeus- ja sisäasioissa sekä ympäristö-, energia- ja liikennesektoreilla. Muita keskeisiä aiheita Suomen puheenjohtajakaudella ovat mm. kaupan ja investointien edellytysten parantaminen ja tulliyhteistyön kehittäminen.

EU:n ja Venäjän välinen PCA-sopimus umpeutuu vuonna 2007. Vuonna 1997 voimaan astunut sopimus ei kata EU:n ja Venäjän nykyistä yhteistyötä. Suomen tavoitteena on, että komissiolle annettava neuvottelumandaatti hyväksytään vuoden 2006 aikana siten, että Helsingin EU-Venäjä-huippukokouksessa voidaan tehdä päätös virallisten neuvotteluiden aloittamisesta Venäjän kanssa. Neuvottelut voitaisiin aloittaa Saksan puheenjohtajakaudella keväällä 2007 tai kun Venäjän WTO-jäsenyys on vahvistettu.

Pohjoisen ulottuvuuden (PU) toinen toimintasuunnitelma päättyy vuoden 2006 lopussa. Pohjoisen ulottuvuuden ministerikokous päätti 21.11.2005 PU:n muuttamisesta EU:n, Venäjän, Norjan ja Islannin yhteiseksi politiikaksi. Määräaikaiset toimintasuunnitelmat korvataan ns. pysyvällä kehysasiakirjalla. Uutta kehysasiakirjaa koskevat neuvottelut on tarkoitus saattaa päätökseen Suomen puheenjohtajakaudella. Kehysasiakirja on tarkoitus hyväksyä poliittisella tasolla EU-Venäjä-huippukokouksen yhteydessä.

Tavoitteena on, että asiakirja olisi luonteeltaan strateginen ja kauaskantoinen ja sisältäisi myös riittävät seuranta- ja toimeenpanomekanismit. Sen tulisi määritellä mm. PU:n alueellinen ja sektoraalinen kattavuus sekä edistää PU-kumppanuuksia ja niiden kehittämistä.

Suomen tavoitteena on EU:n ja Yhdysvaltain välisen konkreettisen yhteistyön lisääminen maailmanlaajuisten ja alueellisten ongelmien ratkaisemiseksi. Oleellinen osa yhteistyön kehittämistä on strategisen dialogin syventäminen. Suomi pyrkii EU-Yhdysvallat-suhteessa keskittymään sekä kahdenvälisiin että kansainvälisiin kysymyksiin. Kolme keskeistä painopistealuetta ovat ilmastopolitiikka, talousaloitteen toimeenpano sekä demokratian ja vakauden edistäminen, konfliktinratkaisu ja hyvän hallinnon tukeminen itäisessä ja Kaakkois-Euroopassa. Myös EU:n sisäisen yhtenäisyyden vahvistaminen transatlanttisissa suhteissa kuuluu puheenjohtajakauden tavoitteisiin.

Tavoitteena on yhä vuonna 2001 aloitetun maailman kauppajärjestön WTO:n neuvottelukierroksen päätökseen saattaminen vuoden 2006 aikana. Suomi valmistautuu hoitamaan EU-puheenjohtajuutensa niin, että unionin ja jäsenmaiden edut tulevat mahdollisimman hyvin huomioiduiksi neuvottelukierroksen viimeisissä vaiheissa. EU:n neuvottelijana toimivalle komissiolle pyritään antamaan mahdollisimman vahva ja yhtenäinen jäsenmaiden tuki. EU:n tavoitteiden toteuttamista edistää tiivis tietojenvaihto komission ja jäsenmaiden kesken sekä uusien yhteisten kantojen muotoilu tarvittaessa hyvin nopealla aikataululla.

EU:n turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (ETPP): Suomen pj-kaudella jatketaan käynnissä olevien ETPP-operaatioiden/missioiden toteutusta. Keskeisiä kysymyksiä ovat lisäksi mm. Kosovon siviilikriisinhallintamission valmistelut sekä YK:n Kongon demokraattisessa tasavallassa toimivan MONUC-rauhanturvaoperaation tukemiseksi perustettavan EU-operaation toteutus ja lopettaminen.

Myös voimavaratyö jatkuu Suomen pj-kaudella. Sotilaallisten voimavarojen kehittämiseen liittyvässä työssä keskeisenä perustana on yleistavoite 2010 (Headline Goal 2010). Siviilikriisinhallinnan alalla perustana on voimavaratavoite 2008 (Civilian Headline Goal 2008).

Nopean toiminnan osalta EU:n taisteluosastojen on määrä olla täydessä toimintavalmiudessa 1.1.2007 alkaen.

Keskeinen ETPP-teema on lisäksi siviili-sotilaskoordinaation kehittäminen. Myös sotilaallisia kriisinhallintaoperaatioita koskevan rahoitusmekanismin tarkistaminen ajankohtaistuu Suomen puheenjohtajakaudella.

Suomi isännöi puheenjohtajakaudellaan EU:n ja Aasian maiden Asem-huippukokouksen Helsingissä 10.-11.9.2006. Esille nousevat asiat liittyvät yhteistyön laajoihin aihekokonaisuuksiin, joita ovat monenvälisen suhteiden vahvistaminen ja turvallisuusuhkiin vastaaminen, kestävä kehitys, mukaan lukien ympäristöön ja energiaturvallisuuteen liittyvät kysymykset, kulttuurien ja kansojen välinen vuoropuhelu sekä globalisaatio ja kilpailukyky.

Tavoitteena on myös Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) maakohtaisten toimintaohjelmien toimeenpano johdonmukaisesti ja toisiaan täydentävästi sekä ENP:n alueellisen ulottuvuuden kehittäminen naapuruuspolitiikan välitarkastelun yhteydessä. Euro-Välimeri-yhteistyön eli ns. Barcelonan prosessin puitteissa tullaan toimeenpanemaan syksyllä 2005 hyväksyttyä 5-vuotistoimintaohjelmaa, johon liittyen järjestetään useita ministerikokouksia ml. ulkoministerikokous Tampereella 27.-28.11.2006. Puheenjohtajakaudella pyritään mm. vahvistamaan kulttuurien ja uskontojen välistä dialogia.

Ihmisoikeuksien ja perusoikeuksien suojeleminen ja edistäminen ovat unionin keskeisiä tehtäviä. Suomi aikoo puheenjohtajakaudellaan edistää ihmisoikeuspolitiikan valtavirtaistamista osaksi kaikkia EU:n politiikkalojkoja sekä lisätä EU:n ihmisoikeuspolitiikan johdonmukaisuutta niin unionin sisäisessä politiikassa kuin ulkosuhteissakin. Lisäksi erityistä huomiota kiinnitetään myös EU:n ihmisoikeusdialogeihin ja konsultaatioihin.

EU globaalina toimijana: Suomen puheenjohtajakausi osuu tärkeään ajankohtaan YK-reformien toimeenpanon kannalta. Suomi katsoo YK:n olevan tehokkaan multilateraalisen järjestelmän keskiössä ja tukee sen vahvistamista sekä uudistamista. Suomi ja EU tukevat YK:ssa turvallisuuden, kehityksen ja ihmisoikeuksien välisen yhteyden vahvistamista ja sitoutumista kansainväliseen oikeuteen. Kansainvälisen ympäristöhallinnon kehittämistä jatketaan. Suomi pyrkii myös tehostamaan YK-politiikan johdonmukaisuutta EU-koordinaation kautta. Keskeinen asia puheenjohtajakaudellamme on myös vuosituhattavoitteiden täytäntöönpano.

Suomen puheenjohtajakaudella keskitytään vuonna 2005 tehtyjen sitoumusten, kuten uuden kehityspoliittisen julkilausuman sekä EU:n Afrikka strategian toimeenpanoon. Kehitysyhteistyön tuloksellisuuden ja politiikkajohdonmukaisuuden edistäminen kehityskysymyksissä ml. kauppa ja kehitys ovat erityisiä painopisteitä.

Lisäksi Lähi-idän, Iranin ja Irakin tapahtumien kehitystä seurataan tarkoin yleisten asiain ja ulkosuhteiden neuvoston kautta.